

P.Z.E. br. 106

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/17-01/40

URBROJ: 65-17-02

Zagreb, 9. ožujka 2017.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Kaznenog zakona*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavila Vlada Republike Hrvatske, aktom od 8. ožujka 2017. godine.

Ovim zakonskim prijedlogom uskladuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njegovoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Antu Šprlju, ministra pravosuđa, Sanju Mišević, državnu tajnicu u Ministarstvu pravosuđa, te Vedranu Šimundžu Nikolić, pomoćnicu ministra pravosuđa.

PREDSJEDNIK

Božo Petrov

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/17-01/25
Urbroj: 50301-24/06-17-2

Zagreb, 8. ožujka 2017.

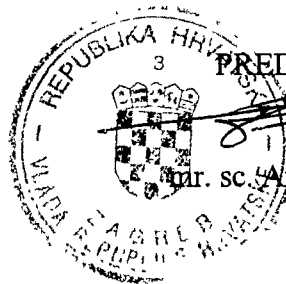
PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Kaznenog zakona

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13 i 113/16), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Kaznenog zakona.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njenoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Antu Šprlju, ministra pravosuđa, Sanju Mišević, državnu tajnicu u Ministarstvu pravosuđa, te Vedranu Šimundžu Nikolić, pomoćnicu ministra pravosuđa.

PREDSJEDNIK

Mr. sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI
KAZNENOG ZAKONA**

Zagreb, ožujak 2017.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI KAZNENOG ZAKONA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Ocjena stanja

Kazneni zakon (Narodne novine, br. 125/11, 144/12, 56/15 i 61/15 - ispravak, u daljnjem tekstu: Kazneni zakon) donesen je 2011., a stupio je na snagu 1. siječnja 2013. godine. Od svog donošenja Kazneni zakon izmijenjen je dva puta, te je jednom ispravljan; prvi put je izmijenjen 2012., prije stupanja na snagu, tako da su prve izmjene stupile na snagu danom stupanja na snagu Kaznenog zakona, a drugi put 2015., zbog uočenih problema u praksi, potrebe dodatnog usklađenja s pravnom stečevinom Europske unije i međunarodnim dokumentima te zbog potrebe da se Zakon nomotehnički i jezično doradi.

Već tijekom izrade Kaznenog zakona velika pozornost posvećivana je analizi međunarodnih standarda i njihovoj implementaciji u kazneno materijalno zakonodavstvo, slijedom čega je Republika Hrvatska dobila suvremeni i europski zakon usklađen s brojnim međunarodnim dokumentima - direktivama, okvirnim odlukama, konvencijama, preporukama.

Ovim zakonskim prijedlogom predlažu se treće izmjene Kaznenog zakona, a razlog za to je prvenstveno usklađenje domaćeg zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije te nomotehničko i jezično usklađenje odredaba Zakona. Usklađenje domaćeg zakonodavstva potrebno je izvršiti na području zlouporabe tržišta kapitala kroz transponiranje i implementaciju Direktive 2014/57/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o kaznenopravnim sankcijama za zlouporabu tržišta (SL L 173, 12.6.2014.) - u daljnjem tekstu: Direktiva o zlouporabi tržišta. Provedivost odgovarajućih odredaba Kaznenog zakona ovisi o prethodnoj implementaciji Uredbe 596/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o zlouporabi tržišta (SL L 173, 12.6.2014.) - u daljnjem tekstu: Uredba MAR, Direktive 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (SL L 173, 12.6.2014.) - u daljnjem tekstu: Direktiva MIFID II, te Uredbe 600/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištima financijskih instrumenata i izmjeni Uredbe 648/2012 (SL L 173, 12.6.2014.) - u daljnjem tekstu: Uredba MiFIR.

Osnovna pitanja koja se trebaju urediti zakonom

Ovim izmjenama Kaznenog zakona u nacionalno zakonodavstvo transponira se Direktiva o zlouporabi tržišta, čime se nastavlja proces usklađivanja Kaznenog zakona sa zakonodavstvom Europske unije. Materija zlouporabe tržišta kapitala na razini Europske unije prije donošenja ove Direktive bila je uređena Direktivom 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća koja je uspostavila pravni okvir za zaštitu integriteta tržišta kroz kaznena djela zlouporabe povlaštenih informacija (članak 259. Kaznenog zakona) i zlouporabe tržišta kapitala (članak 260. Kaznenog zakona), te kroz Zakon o tržištu kapitala (Narodne novine, br. 88/08, 146/08 - ispravak, 74/09, 54/13, 159/13, 18/15, 110/15 i 123/16). Imajući u vidu potrebu osiguranja djelotvornije provedbe zaštite na tržištu kapitala od one koja je propisana Direktivom 2003/6/EZ, donesena je Direktiva o zlouporabi tržišta kojom se nastoji ojačati sustav kaznenopravnih sankcija kroz iskazivanje jačeg oblika društvene osude. Uvođenje kaznenopravnih sankcija ključno je za osiguranje djelotvorne provedbe politike Europske unije u području borbe protiv zlouporabe tržišta. Vođeni ciljevima Direktive o zlouporabi tržišta izrađene su predložene izmjene Kaznenog zakona.

Kazneno djelo zlouporabe povlaštenih informacija (članak 259. Kaznenog zakona) postaje blanketno kazneno, što znači da u svom zakonskom opisu upućuje na neki drugi propis, odnosno propise, u konkretnom slučaju na propise o tržištu kapitala, te je prošireno u odnosu na sudionike na tržištu emisijskih jedinica kao subjekte počinjenja djela, uz dosadašnje primarne insidere - članove u upravnim, upravljačkim ili nadzornim tijelima izdavatelja. Novo tržište definirano je Direktivom MIFID II kojom se i proširuje definicija financijskog instrumenta. Predloženim izmjenama propisuju se i novi modaliteti počinjenja djela - otkaz ili izmjena naloga u vezi s financijskim instrumentom; podnošenje, promjena ili povlačenje ponude za kupnju na dražbi emisijskih jedinica, te se primarni i sekundarni insiderei (sekundarni insiderei su osobe koje nisu primarni insiderei, a koje raspolažu povlaštenom informacijom, te koje znaju ili bi trebale znati da je riječ o povlaštenoj informaciji), kao počinitelji kaznenog djela tretiraju jednako, kroz istu sankciju u visini kazne zatvora od šest mjeseci do pet godina. U tom smislu povišena je sankcija za sekundarne insiderei koji su u važećem Zakonu sankcionirani kroz stavak 1. članka 259. koji predstavlja temeljni oblik počinjenja djela s kaznom zatvora do tri godine. Predloženim izmjenama Kazneni zakon se usklađuje sa člancima 3. i 4., člankom 6. stavkom 2., te člankom 7. Direktive o zlouporabi tržišta. Kvalificirani oblik djela opisan u članku 2. ovoga zakonskog prijedloga, kojim se mijenja članak 259. stavak 2. Kaznenog zakona, vezan je uz pribavljanje imovinske koristi velikih razmjera ili prouzročenje imovinske štete velikih razmjera.

Kazneno djelo zlouporabe tržišta kapitala (članak 260. Kaznenog zakona) ostaje blanketno kazneno djelo i također je, kao i prethodno kazneno djelo, u svom zakonskom opisu prošireno. Uvode se kao objekti počinjenja djela tzv. povezani promptni ugovori za robu koji su definirani Uredbom MAR koja se direktno primjenjuje, a provedbu Uredbe potrebno je osigurati kroz propise o tržištu kapitala. Proširuju se radnje počinjenja djela i na druge aktivnosti ili postupke koji utječu na cijenu jednog ili nekoliko financijskih instrumenata ili povezanog promptnog ugovora za robu, zatim na ponudu, potražnju ili cijenu financijskog instrumenta ili povezanog promptnog ugovora za robu te se kao novi model počinjenja djela propisuje prosljeđivanje ili davanje neistinitih ili obmanjujućih informacija ili osnovnih podataka ili počinjenja bilo kojeg drugog postupka kojim se manipulira izračunom referentnih vrijednosti definiranih u Uredbi MAR. Kaznenopravna sankcija i kvalificirani oblik djela propisan je kao i kod kaznenog djela zlouporabe povlaštenih informacija. Ovim se Kazneni zakon usklađuje s člancima 5. i 7. Direktive o zlouporabi tržišta.

Ostalim izmjenama u članku 55. stavku 8. i članku 331. stavku 4. Kaznenog zakona osigurava se nomotehnička ispravnost i jezična preciznost Kaznenog zakona koje izmjene su potrebne kao posljedica donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona (Narodne novine, broj 56/15).

Posljedice koje će donošenjem zakona proisteći

Predloženim izmjenama Kaznenog zakona osigurat će se transponiranje onih odredbi Direktive o zlouporabi tržišta koje se odnose na radnje, subjekte i objekte počinjenja kaznenih djela, kao i na visinu kaznenopravnih sankcija, a što je predmet uređenja Kaznenog zakona. Potpuna i sveobuhvatna primjena odredaba Kaznenog zakona koje se mijenjaju zbog potreba Direktive o zlouporabi tržišta ovisi o implementaciji cjelokupnog paketa propisa Europske unije kojima se regulira tržište kapitala, a čija će provedba biti osigurana kroz Zakon o tržištu kapitala.

III. OCJENA I IZVORI SREDSTVA POTREBNIH ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovoga zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI KAZNENOG ZAKONA

Članak 1.

U Kaznenom zakonu (Narodne novine, br. 125/11, 144/12, 56/15 i 61/15 - ispravak), u članku 55. stavak 8. mijenja se i glasi:

"(8) Ako osuđenik ustrajno izbjegava provođenje zaštitnog nadzora iz članka 64. ovoga Zakona ili bez opravdanog razloga krši obvezu koja mu je određena sigurnosnom mjerom, sud će donijeti odluku kojom određuje izvršenje prvotno izrečene kazne. Ako se utvrdi da je počinitelj iz opravdanih razloga izbjegavao zaštitni nadzor, sud ga može osloboditi zaštitnog nadzora, ili mu može produžiti rok za izvršenje zaštitnog nadzora."

Članak 2.

Članak 259. mijenja se i glasi:

"(1) Tko suprotno propisima o tržištu kapitala raspolažući povlaštenom informacijom na temelju članstva u upravnim, upravljačkim ili nadzornim tijelima izdavatelja ili sudionika na tržištu emisijskih jedinica ili posjedovanja svog udjela u kapitalu izdavatelja ili sudionika na tržištu emisijskih jedinica ili na temelju pristupa informacijama tijekom obavljanja posla, profesije ili dužnosti ili tko je do povlaštenih informacija došao neovisno od navedenih okolnosti:

1. za vlastiti ili tuđi račun neposredno ili posredno stekne ili otuđi financijski instrument na koji se ta informacija odnosi, otkáže ili izmjeni nalog u vezi s financijskim instrumentom na koji se ta informacija odnosi uključujući i slučaj kada je nalog dan prije nego što je ta osoba posjedovala tu povlaštenu informaciju, podnese, promijeni ili povuče ponudu za kupnju na dražbi emisijskih jedinica ili drugih proizvoda na dražbi koji se temelje na emisijskim jedinicama,

2. neovlašteno otkrije, priopći, preda ili na drugi način učini dostupnom povlaštenu informaciju drugoj osobi,

3. preporuči drugoj osobi ili je navede da stekne ili otpusti financijski instrument na koji se ta informacija odnosi ili da otkáže ili izmjeni nalog u vezi s financijskim instrumentom na koji se ta informacija odnosi,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ovoga članka pribavljena imovinska korist velikih razmjera ili je drugome prouzročena imovinska šteta velikih razmjera, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina."

Članak 3.

Članak 260. mijenja se i glasi:

"(1) Tko suprotno propisima o tržištu kapitala:

1. obavi transakciju ili da nalog za trgovanje ili obavi bilo koji drugi postupak koji daje ili bi mogao dati neistinite ili obmanjujuće znakove o ponudi, potražnji ili cijeni financijskih instrumenata ili povezanog promptnog ugovora za robu ili drži cijenu jednog ili više financijskih instrumenata ili povezanog promptnog ugovora za robu na neuobičajenoj ili umjetnoj razini,

2. pri sklapanju transakcije ili davanju naloga za trgovanje ili pri bilo kojoj drugoj aktivnosti ili postupku koji utječe na cijenu jednog ili nekoliko financijskih instrumenata ili povezanog promptnog ugovora za robu upotrebljava fiktivne postupke ili druge oblike obmane ili prijevare,

3. širi informacije putem medija, internetom ili bilo kojim drugim načinom ili sredstvom kojim daje ili bi mogao davati neistinite ili obmanjujuće znakove glede ponude, potražnje ili cijene financijskih instrumenata ili povezanog promptnog ugovora za robu ili održava cijenu jednog ili nekoliko financijskih instrumenata ili povezanog promptnog ugovora za robu na neuobičajenoj ili umjetnoj razini kada osobe koje su proširile informaciju stječu, za sebe ili drugu osobu, prednost ili korist od širenja dotičnih informacija ili financijskih instrumenata, uključujući širenje glasina i neistinitih ili obmanjujućih vijesti,

4. prosljeđuje ili daje neistinite ili obmanjujuće informacije ili osnovne podatke ili bilo kojim drugim postupkom manipulira izračunom referentnih vrijednosti,

kaznit će kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je postupanjem iz stavka 1. ovoga članka pribavljena imovinska korist velikih razmjera ili je drugome prouzročena imovinska šteta velikih razmjera,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina."

Članak 4.

U članku 331. stavku 4. broj: "2." zamjenjuje se brojem: "3."

Članak 5.

U članku 386. na kraju točke 25. točka se zamjenjuje zarezom.

Iza točke 25. dodaje se točka 26. koja glasi:

"26. Direktivom 2014/57/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o kaznenopravnim sankcijama za zlouporabu tržišta."

Članak 6.

Ovlašćuje se Odbor za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora utvrditi i izdati pročišćeni tekst Kaznenog zakona.

Članak 7.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

U članku 55. stavku 8. Kaznenog zakona (rad za opće dobro) predlaže se nomotehničko i jezično usklađenje sa stavkom 3. Naime, Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona (Narodne novine, broj 56/15) izmijenjen je članak 62. (posebne obveze), na način da je jasno propisano da se počinitelju posebna obveza može naložiti uz uvjetnu osudu i djelomičnu uvjetnu osudu. Zbog navedenog istim izmjenama i dopunama Kaznenog zakona izmijenjen je i članak 55. stavak 3. te je propisano da sud uz rad za opće dobro može počinitelju odrediti zaštitni nadzor iz članka 64. Kaznenog zakona. S tim u vezi predlaže se nomotehnički ispraviti stavak 8. i iz istog isključiti posebne obveze.

Uz članak 2.

Članak 259. Kaznenog zakona (zlouporaba povlaštenih informacija) izmijenjen je u skladu sa zahtjevima Direktive o zlouporabi tržišta. Važeći članak 259. Kaznenog zakona, po uzoru na raniji Zakon o kaznenim djelima protiv tržišta kapitala, kao temeljni oblik opisan u stavku 1. propisuje kazneno djelo koje čini sekundarni insider, dok se kvalificirani oblik iz stavka 2. odnosi na primarnog insidera. To je neprirodno jer se sekundarni insiderei pojavljuju rijetko pa nisu tipični počinitelji. Stoga se predlaže da se oba tipa insidera tretiraju jednako, kako je to učinjeno i u članku 3. stavku 3. Direktive o zlouporabi tržišta. Za oba oblika kaznenog djela predlaže se ista kazna koja ujedno rješava kažnjavanje za pokušaj te udovoljava članku 6. stavku 2. i članku 7. stavku 2. Direktive o zlouporabi tržišta.

U stavku 1. predlaže se definicija mogućih počinitelja ovoga kaznenog djela po uzoru na članak 3. stavak 3. Direktive o zlouporabi tržišta. Ispušteni su oni koji "sudjeluju u kriminalnim aktivnostima" jer odgovaraju već po Općim odredbama o sudioništvu sadržanim u Kaznenom zakonu. Također, "sudjelovanje u kriminalnim aktivnostima" treba sagledati i u kontekstu Direktive o zlouporabi tržišta kojom je, između ostaloga, propisano da bi se manipuliranje tržištem trebalo smatrati ozbiljnim u slučajevima postojanja velikog utjecaja na integritet tržišta, stvarnu ili potencijalnu dobit ili izbjegnuti gubitak, visinu štete nanesene tržištu ili ukupnu vrijednost financijskih instrumenata kojima se trguje, te činjenicu da je kazneno djelo počinjeno u okviru kriminalne organizacije. U potonjem slučaju treba uzeti u obzir odredbe Kaznenog zakona o zločinačkom udruženju (članak 328.) i počinjenju kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja (članak 329.).

U odnosu na sekundarnog insidera ispuštene su riječi "kada je ta osoba svjesna da je riječ o povlaštenim informacijama" jer je takva svijest obuhvaćena namjerom.

Opisi radnji u stavku 1. točki 1. i točki 3. su prošireni u skladu sa zahtjevima iz članka 3. stavcima 4., 5. i 6. Direktive o zlouporabi tržišta, na otkaz ili izmjenu naloga u vezi s financijskim instrumentom; podnošenje, promjenu ili povlačenje ponude za kupnju na dražbi emisijskih jedinica.

S obzirom da će počinitelji ovim kaznenim djelom rijetko kada ostvarivati korist manju od znatne (60.000,00 kuna), predlaže se sužavanje kvalificiranog oblika tako da korist i šteta budu velikih razmjera (600.000,00 kuna).

Uz članak 3.

U članku 260. Kaznenog zakona (zlorporaba tržišta kapitala) predlaže se proširenje kaznenog djela i u odnosu na tzv. povezane promptne ugovore za robu koji su propisani Uredbom MAR, neovisno o financijskim instrumentima.

Točka 2. stavka 1. je proširena na način da se biće kaznenog djela, kao skup svih obilježja kaznenog djela, ostvaruje, uz sklapanje transakcije ili davanja naloga za trgovanje, i kroz druge aktivnosti ili postupke, koji utječu na cijenu jednog ili više financijskih instrumenata ili povezanog promptnog ugovora. Na ovaj način transponira se članak 5. stavak 2. točka b. Direktive o zlorporabi tržišta.

Točka 3. stavka 1. transponira članak 5. stavak 2. točaka c. i d. Direktive o zlorporabi tržišta. Predmetna odredba sada se odnosi i na ponude, potražnje ili cijene financijskih instrumenata ili povezanog promptnog ugovora za robu. Kao novi način počinjenja propisano je održavanje cijene jednog ili nekoliko financijskih instrumenata ili povezanih promptnih ugovora na neuobičajenoj ili umjetnoj razini kada osobe koje su proširile informaciju istu stječu za sebe ili drugu osobu. Odredba iz točke 3. stavka 1. sada se odnosi i na davanje lažnih ili obmanjujućih osnovnih podataka ili bilo koji drugi postupak kojim se manipulira izračunom referentnih vrijednosti definiranih Uredbom MAR.

Sankcije su povišene zbog zahtjeva iz članka 7. Direktive o zlorporabi tržišta koji traži da maksimalno trajanje kazne zatvora za kazneno djelo iz članka 5. Direktive o zlorporabi tržišta iznosi najmanje 4 godine.

S obzirom da će počinitelji ovim kaznenim djelom rijetko kada ostvarivati korist manju od znatne (60.000,00 kuna), predlaže se sužavanje kvalificiranog oblika tako da korist i šteta budu velikih razmjera (600.000,00 kuna).

Uz članak 4.

U članku 331. stavku 4. Kaznenog zakona (nedozvoljeno posjedovanje, izrada i nabavljanje oružja i eksplozivnih tvari) predlaže se izmjena nomotehničke prirode na način da se stavak 4. u kontekstu sankcije veže uz stavak 3., a ne uz stavak 2., kako je navedeno u Kaznenom zakonu. Naime, Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona (Narodne novine, broj 56/15), između ostaloga, izvršna je izmjena članka 331. na način da je dodan novi stavak 2. koji se odnosi na kategorije oružja i eksplozivnih tvari čije je držanje građanima dozvoljeno samo uz prethodno odobrenje. Propisivanje novog stavka 2. dovelo je do promjene numeracije stavaka, slijedom čega je potrebno intervenirati u stavak 4.

Uz članak 5.

U članku 386., radi usklađenja koje je izvršeno ovim izmjenama, u popis pravnih akata Europske unije dodaje se Direktiva 2014/57/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o kaznenopravnim sankcijama za zlorporabu tržišta.

Uz članak 6.

Ovim se člankom ovlašćuje Odbor za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora utvrditi i izdati počišćeni tekst Zakona.

Uz članak 7.

Ovim člankom propisano je stupanje Zakona na snagu.

**TEKST ODREDAVA VAŽEĆEG ZAKONA
KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU**

Članak 55.

(1) Sud može izrečenu novčanu kaznu u iznosu do tristo šezdeset dnevnih iznosa ili kaznu zatvora u trajanju do jedne godine zamijeniti radom za opće dobro. Kad izrekne kaznu zatvora u trajanju do šest mjeseci, sud će je zamijeniti radom za opće dobro, osim ako se time ne može ostvariti svrha kažnjavanja.

(2) Kada sud novčanu kaznu zamjenjuje radom za opće dobro, zamijenit će jedan dnevni iznos s dva sata rada, a kad kaznu zatvora zamjenjuje radom za opće dobro, zamijenit će jedan dan zatvora s dva sata rada.

(3) Sud može počinitelju uz rad za opće dobro odrediti zaštitni nadzor iz članka 64. ovoga Zakona, čije trajanje ne može biti duže od vremena u kojem počinitelj mora izvršiti rad za opće dobro.

(4) Rad za opće dobro izvršit će se samo uz pristanak osuđenika.

(5) Osuđenik će, nakon što nadležnom tijelu za probaciju dađe pristanak, rad za opće dobro izvršiti u roku koji to tijelo odredi, vodeći računa o njegovim mogućnostima s obzirom na njegove osobne prilike i zaposlenje. Ovaj rok ne može biti kraći od jednog mjeseca niti dulji od dvije godine računajući od početka izvršavanja rada za opće dobro. Sadržaj rada za opće dobro određuje nadležno tijelo za probaciju u dogovoru s osuđenikom vodeći računa o njegovim sposobnostima.

(6) Ako se osuđenik u roku osam dana od dana za koji je pozvan ne javi nadležnom tijelu za probaciju ili mu poziv nije mogao biti dostavljen na adresu koju je dao sudu ili ne da pristanak, nadležno tijelo za probaciju će o tome obavijestiti nadležnog suca izvršenja ako je kazna zatvora zamijenjena radom za opće dobro, a sud ako je novčana kazna zamijenjena radom za opće dobro.

(7) Ako osuđenik svojom krivnjom ne izvršava rad za opće dobro, sud će odmah donijeti odluku kojom određuje izvršenje izrečene kazne u neizvršenom dijelu ili u cijelosti. Ako osuđenik ne izvrši rad za opće dobro bez svoje krivnje, nadležno tijelo za probaciju produžiti će rok iz stavka 5. ovoga članka.

(8) Ako osuđenik ne izvrši u potpunosti ili u većoj mjeri obveze iz stavka 3. ovoga članka, ili ih teško ili uporno krši, ili ustrajno izbjegava provođenje zaštitnog nadzora iz članka 64. ovoga Zakona, ili bez opravdanog razloga krši obvezu koja mu je određena sigurnosnom mjerom, sud će donijeti odluku kojom određuje izvršenje prvotno izrečene kazne. Ako se utvrdi da počinitelj obveze nije izvršio iz opravdanih razloga ili da je iz opravdanih razloga izbjegavao zaštitni nadzor, sud može obveze zamijeniti drugima, ili mu izreći zaštitni nadzor ako ga do tada nije imao, ili ga može osloboditi obveza, odnosno zaštitnog nadzora, ili mu može produljiti rok za izvršenje izrečenih obveza ili zaštitnog nadzora.

(9) Rad za opće dobro izvršava se bez naknade.

Članak 259.

(1) Tko raspoložujući povlaštenom informacijom:

1. za vlastiti ili tuđi račun neposredno ili posredno stekne ili otuđi financijski instrument na koji se ta informacija odnosi,
2. neovlašteno otkrije, priopći, preda ili na drugi način učini dostupnom povlaštenu informaciju drugoj osobi,
3. preporuči drugoj osobi ili je navede da stekne ili otuđi financijski instrument na koji se ta informacija odnosi,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Ako je kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počinila osoba koja je raspolagala povlaštenom informacijom na temelju članstva u upravljačkim ili nadzornim tijelima izdavatelja, svojeg udjela u kapitalu izdavatelja, pristupa informaciji kroz obavljanje svog posla ili dužnosti ili počinjenog kaznenog djela,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ovoga članka pribavljena znatna imovinska korist ili je drugome prouzročena znatna šteta,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(4) Ako je kaznenim djelom iz stavka 2. ovoga članka pribavljena znatna imovinska korist ili je drugome prouzročena znatna šteta,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina.

Članak 260.

(1) Tko suprotno propisima o tržištu kapitala:

1. obavi transakciju ili da nalog za trgovanje koji daju ili bi mogli dati neistinite ili obmanjujuće poruke o ponudi, potražnji ili cijeni financijskih instrumenata, ili djelujući u suradnji s jednom ili više osoba drži cijenu jednog ili više financijskih instrumenata na nenormalnoj ili umjetnoj razini,
2. pri sklapanju transakcije ili davanju naloga za trgovanje upotrebljava fiktivne postupke ili druge oblike obmane ili prijevare,
3. širi informacije putem medija, internetom ili bilo kojim drugim načinom ili sredstvom koji daje ili bi mogao davati lažne ili obmanjujuće poruke glede financijskih instrumenata, uključujući širenje glasina i lažnih ili obmanjujućih vijesti, pri čemu je osoba koja je proširila informaciju znala ili bila dužna znati da je informacija lažna ili obmanjujuća,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Ako je postupanjem iz stavka 1. ovoga članka počinitelj pribavio znatnu imovinsku korist ili je prouzročena znatna šteta,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

Članak 331.

(1) Tko neovlašteno izrađuje, nabavlja, posjeduje, prodaje ili na drugi način sebi ili drugome pribavlja u posjed vatreno oružje, streljivo, eksplozivne tvari ili njihove sastavne ili rezervne dijelove čije je nabavljanje, prodaja ili posjedovanje građanima zabranjeno,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko neovlašteno izrađuje radi prodaje, prodaje drugome ili drugome pribavlja u posjed vatreno oružje, streljivo, eksplozivne tvari ili njihove sastavne ili rezervne dijelove čije je nabavljanje, prodaja ili posjedovanje građanima dozvoljeno samo uz prethodno odobrenje.

(3) Tko neovlašteno posjeduje, nabavi, izradi, proda ili razmjeni, uveze ili izveze veće količine vatrenog oružja, streljiva, eksplozivnih tvari ili njihovih sastavnih ili rezervnih dijelova,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(4) Kaznom iz stavka 2. ovoga članka kaznit će se tko izrađuje ili usavršava, proizvodi, nabavlja, skladišti, nudi na prodaju, prodaje ili kupuje, posreduje u kupnji ili prodaji, posjeduje, prenosi ili prevozi kemijsko ili biološko oružje ili drugo sredstvo borbe koje je zabranjeno međunarodnim pravom.

(5) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko prodaje ili izvozi oružje u zemlju u kojoj se djeca koriste kao plaćenici.

(6) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko neovlašteno posjeduje, nabavi, izradi, proda ili razmijeni sredstva potrebna za izradu vatrenog oružja, streljiva ili eksplozivnih tvari.

(7) Vatreno oružje, streljivo, eksplozivne tvari te njihovi sastavni ili rezervni dijelovi će se oduzeti.

Članak 386.

Ovaj Zakon sadrži odredbe koje su u skladu sa sljedećim aktima Europske unije:

1. Direktivom 2008/99/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2002. godine o zaštiti okoliša putem kaznenog prava,

2. Direktivom 2009/52/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2009. godine kojom se predviđaju minimalni standardi o sankcijama i mjerama protiv poslodavaca koji zapošljavaju državljane trećih zemalja,

3. Direktivom 2010/53/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2010. godine o standardima kvalitete i sigurnosti ljudskih organa namijenjenih transplantaciji,
4. Direktivom 2005/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. godine o onečišćenju s brodova i uvođenju kazni za prekršaje,
5. Direktivom 2009/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. godine o izmjenama i dopunama Direktive 2005/35/EZ o onečišćenju s brodova i uvođenju kazni za prekršaje,
6. Direktivom 2008/98 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenog 2008. godine o otpadu koja zamjenjuje određene direktive,
7. Seveso II direktivom 96/82/EC, 2003/105/EC o sprječavanju velikih industrijskih nesreća i ublažavanju posljedica ako se one dogode,
8. Direktivom 2002/90/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 28. studenoga 2002. godine o definiranju olakšavanja neovlaštenog ulaska, tranzita i boravka,
9. Direktivom 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2003. godine o nezakonitoj kupoprodaji dionica i manipulaciji tržištem,
10. Okvirnom odlukom Vijeća 2008/913/PUP od 28. studenoga 2008. godine o suzbijanju određenih oblika i načina izražavanja rasizma i ksenofobije kazneno-pravnim sredstvima,
11. Okvirnom odlukom Vijeća 2005/212/PUP od 24. veljače 2005. o oduzimanju imovinske koristi, sredstava i imovine pribavljene kaznenim djelom,
12. Direktivom 2011/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 05. travnja 2011. godine o suzbijanju i borbi protiv trgovanja ljudima i zaštiti žrtava,
13. Okvirnom odlukom Vijeća 2001/500/PUP od 26. lipnja 2001. godine o pranju novca, identifikaciji, praćenju, zamrzavanju, pljenidbi i oduzimanju imovine i imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima,
14. Okvirnom odlukom Vijeća 2002/946/PUP od 28. studenoga 2002. godine o jačanju kaznenopravnog okvira za sprečavanje pomaganja neovlaštenog ulaska, tranzita i boravka,
15. Okvirnom odlukom Vijeća 2002/475/PUP od 13. lipnja 2002. godine o suzbijanju terorizma,
16. Okvirnom odlukom Vijeća 2005/212/PUP o oduzimanju predmeta, sredstava i imovine stečene kaznenim djelima od 24. veljače 2005. godine,
17. Konvencijom od 26. srpnja 1995. godine, koja se donosi na temelju članka K.3 Ugovora o EU, o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL C 316, 27.11.1995, str. 49),

18. Protokolom od 27. rujna 1996. godine, koji se donosi na temelju članka K.3 Ugovora o EU, uz Konvenciju o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL C 313, 23.10.1996, str. 2),
19. Drugim Protokolom od 19. lipnja 1997. godine, koji se donosi na temelju članka K.3 Ugovora o EU, uz Konvenciju o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL C 221, 19.7.1997, str. 12),
20. Konvencijom o provedbi Sporazuma iz Schengena,
21. Okvirnom odlukom Vijeća 2000/383/JHA od 29. svibnja 2000. o povećanju zaštite kaznenim i drugim sankcijama protiv krivotvorenja povezanoga s uvođenjem eura,
22. Okvirnom odlukom Vijeća 2004/757/PUP od 25. listopada 2004. kojom se utvrđuju minimalne odredbe u vezi sa sastavnim elementima kaznenih djela i zakonskih kazni u području nedopuštene trgovine drogama,
23. Direktivom 2013/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 12. kolovoza 2013. o napadima na informacijski sustav i o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2005/222/PUP,
24. Direktivom 2011/93/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011 o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije, te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2004/68/PUP,
25. Direktivom 2014/62/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o kaznenopravnoj zaštiti eura i drugih valuta od krivotvorenja, kojom se zamjenjuje Okvirna odluka Vijeća 2000/383/PUP.

Prilozi:

- Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću
- Izjava o usklađenosti prijedloga propisa s pravnom stečevinom Europske unije, s tablicom usporednog prikaza

OBRAZAC
IZVJEŠĆA O PROVEDENOM SAVJETOVANJU SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU
O NACRTU PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI KAZNENOG ZAKONA

Naslov dokumenta	Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću o Nacrtu prijedloga zakona o izmjenama i dopuni Kaznenog zakona
Stvaratelj dokumenta, tijelo koje provodi savjetovanje	Ministarstvo pravosuđa
Svrha dokumenta	Izvješćivanje o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću o Nacrtu prijedloga zakona o izmjenama i dopuni Kaznenog zakona
Datum dokumenta	prosinac 2016.
Verzija dokumenta	I.
Vrsta dokumenta	Izvješće
Naziv nacrtu zakona, drugog propisa ili akta	Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopuni Kaznenog zakona
Jedinstvena oznaka iz Plana donošenja zakona, drugih propisa i akata objavljenog na internetskim stranicama Vlade	/
Naziv tijela nadležnog za izradu nacrtu	Ministarstvo pravosuđa
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti bili uključeni u postupak izrade odnosno u rad stručne radne skupine za izradu nacrtu?	- Petar Novoselec, umirovljeni prof. dr. sc. Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
Je li nacrt bio objavljen na internetskim stranicama ili na drugi odgovarajući način? Ako jest, kada je nacrt objavljen, na kojoj internetskoj stranici i koliko je vremena ostavljeno za savjetovanje? Ako nije, zašto?	Da Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopuni Kaznenog zakona objavljen je na Središnjem državnom portalu e-Savjetovanja, u razdoblju od 1. do 16. prosinca 2016. godine
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti dostavili svoja očitovanja?	- Hrvatska liječnička komora - Erste&Steiermärkische Bank d.d. - Domagoj Sakač

ANALIZA DOSTAVLJENIH PRIMJEDBI Primjedbe koje su prihvaćene Primjedbe koje nisu prihvaćene i obrazloženje razloga za neprihvatanje	Analiza dostavljenih primjedbi i prijedloga nalaze se u prilogu ovoga obrasca	
Troškovi provedenog savjetovanja	Provedba savjetovanja nije iziskivala financijske troškove	

HRVATSKA LIJEČNIČKA KOMORA

Hrvatska liječnička komora koristi ovu priliku da istakne kako Kaznenim zakonom nije adekvatno regulirano pitanje prisile prema zdravstvenom radniku stoga u nastavku dostavlja svoj prijedlog izmjene i dopune Kaznenog zakona u tom pogledu:

a) Prijedlog nove zakonske odredbe Prisila prema zdravstvenom radniku

Članak 181a.

(1) Tko doktora medicine, doktora dentalne medicine ili drugog zdravstvenog radnika silom, prijetnjom kakvim zlom ili napadom spriječi ili onemogući u obavljanju njegove djelatnosti, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je kaznenim djelom navedenim u stavku 1. ovog članka dulje vrijeme ugroženo ili onemogućeno pružanje zdravstvene zaštite trećoj osobi, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina.

ALTERNATIVA

b) Prijedlog dopune postojećih zakonskih odredbi Kaznenog zakona

Prisila Članak 138.

(1) Tko drugoga silom ili ozbiljnom prijetnjom prisili da što učini, ne učini ili trpi, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka progoni se po privatnoj tužbi, osim ako je počinjeno iz mržnje, prema djetetu, osobi s težim invaliditetom, bliskoj osobi, odvjetniku u obavljanju njegove djelatnosti, doktoru medicine, doktoru dentalne medicine ili drugome zdravstvenom radniku u obavljanju njihove djelatnosti, ili prema odgovornoj osobi u obavljanju javne ovlasti.

Prijetnja Članak 139.

(1) Tko drugome ozbiljno prijeti kakvim zlom da bi ga ustrašio ili uznemirio, kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Tko drugome ozbiljno prijeti da će njega ili njemu blisku osobu usmrtniti, teško tjelesno ozlijediti, oteti, ili mu oduzeti slobodu, ili nanijeti zlo podmetanjem požara, eksplozijom, ionizirajućim zračenjem, oružjem, opasnim oruđem ili drugim opasnim sredstvom, ili uništiti društveni položaj ili materijalni opstanak, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(3) Ako je kazneno djelo iz stavka 1. i 2. počinjeno prema službenoj ili odgovornoj osobi u obavljanju javne ovlasti ili u vezi s njezinim radom ili položajem, ili prema novinaru u vezi s njegovim poslom, ili prema odvjetniku u obavljanju njegove djelatnosti, ili prema doktoru medicine, doktoru dentalne medicine ili drugome zdravstvenom radniku u obavljanju njihove djelatnosti, ili prema većem broju ljudi, ili ako je prouzročilo veću uznemirenost stanovništva, ili ako je osoba kojoj se prijeti dulje vrijeme stavljena u težak položaj, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(4) Kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka progoni se po privatnoj tužbi, a kazneno djelo iz stavka 2. ovoga članka progoni se po prijedlogu, osim ako je djelo iz stavka 1. ili 2. počinjeno iz mržnje, prema djetetu ili osobi s težim invaliditetom ili bliskoj osobi.

OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONSKIH IZMJENA (odnosi se na obje alternative)

Ustavna i zakonska osnova za donošenje predmetnih prijedloga sadržana je formalno u članku 2. stavku 4. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine br. 85/10-pročišćeni tekst i 5/14-

Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) Temelj predmetnih izmjena i dopuna ogleda se u potrebi provedbe odredbe članka 16. Ustava RH, kojom se štiti zdravlje kao temeljna društvena odrednica uz pravni poredak i javni moral. Zaštita zdravlja kao posebno dobro zaštićeno Ustavom i zakonima navodi se izrijeком u članku 32., 34., 50., 59., 65., 70., i 135. Ustava RH. Ustavom RH u članku 59. jamči se svakom, društvu i pojedincu pravo na zdravstvenu zaštitu u skladu sa zakonom. Zakon koji regulira zdravstvenu zaštitu, Zakon o zdravstvenoj zaštiti (NN br. 150/08, 71/10, 139/10, 22/11, 84/11, 154/11, 12/12, 35/12, 70/12, 144/12, 82/13, 159/13, 22/14, 154/14, 70/16) u članku 2., definirao je istu kao skup mjera, usluga i aktivnosti za očuvanje i unaprjeđenje zdravlja, sprječavanje bolesti, rano otkrivanje bolesti, pravodobno liječenje te zdravstvenu njegu i rehabilitaciju. U članku 3. Zakona jasno je i decidirano određeno da svaka osoba ima pravo na zdravstvenu zaštitu, te da (cit stavka 3.): "Nitko ne smije ugroziti zdravlje drugih". U članku 4. i 5. istog Zakona posebni je naglasak stavljen na dužnost i obvezu države, odnosno Republike Hrvatske u osiguravanju uvjeta za provođenje zdravstvene zaštite, očuvanje i zaštitu zdravlja. Radi provedbe i osiguravanja mjera zdravstvene zaštite u članku 24. navednog Zakona definirana je zdravstvena djelatnost kao djelatnost od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku koja se obavlja kao javna služba, a koju obavljaju zdravstveni radnici provođenjem pojedinih mjera i aktivnosti zdravstvene zaštite u zdravstvenim ustanovama, trgovačkim društvima i putem privatne prakse. U Zakonu o liječništvu (NN br. 121/03, 117/08) u članku 1. definirano je kako je liječnik temeljni, samostalni i odgovorni nositelj zdravstvene djelatnosti koja je od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku i koja kao takva osigurava zdravstvenu zaštitu svakom pojedincu i cjelokupnom pučanstvu. U članku 3. Zakona o liječništvu izrijeком stoji da je svrha liječničke djelatnosti zaštita zdravlja pojedinca, obitelji i cjelokupnog pučanstva.

OCJENA STANJA (odnosi se na obje alternative)

Kaznenim zakonom (NN br. 125/11, 144/12, 56/15, 61/15), kao temeljnim aktom kojim se treba osigurati zaštita zdravlja ljudi i sankcionirati sve počinitelje koji čine protupravne i nedozvoljene radnje protiv zdravlja ljudi i zdravstvene zaštite, nije ni na koji način riješeno pitanje zaštite zdravlja u smislu zaštite onog tko obavlja predmetnu djelatnost poglavito od prijetnji, prisile ili napada odnosno od bilo kojeg oblika onemogućavanja ili sprječavanja obavljanja zdravstvene djelatnosti. Kaznenim zakonom utvrđena je posebna Glava XIX s kaznenim djelima protiv zdravlja ljudi. Istim utvrđenim kaznenim djelima i kaznama štiti se zdravlje ljudi kao temeljno dobro od potencijalnih počinitelja. Počinitelji u predmetnom smislu a koje zakon sada jedino poznaje jesu liječnici ili drugi zdravstveni radnici u nesavjesnom odnosno pogrešnom obavljanju svoje djelatnosti. S druge strane sadašnjim zakonskih pretpostavkama nije utvrđeno sankcioniranje drugih osoba koji onemogućavaju pružanje zaštite zdravlja, tj. liječnika, odnosno zdravstvenog radnika, na bilo koji način u obavljanju njegove djelatnosti. U konačnici i postupanjima ovih potonjih nedvojbeno je ugroženo isto pravno dobro a to je zaštita zdravlja i provedba pravovremene i adekvatne zdravstvene zaštite. Ako je jasno Ustavom RH utvrđeno načelo i obveza državi jamčiti zaštitu zdravlja, onda je također jasno da postojećim parcijalnim normativnim rješenjima nije i nikako ne može biti zadovoljen predmetni element osiguranja zdravstvene zaštite prema svima, pojedincu i društvu u potpunosti. Činjenica je nadalje da su liječnici kao nositelji zdravstvene zaštite, zbog svoje prirode posla koji obilježavaju zahtjevni uvjeti i način rada, velika odgovornost, dežurstva, smjenski i noćni rad, kontakti s bolesnicima, njihovim obiteljima i pratnjom, često izloženi nasilju od trećih osoba kao i od samih pacijenata što šteti psihičkom i fizičkom zdravlju i radnoj učinkovitosti liječnika, a što za neminovnu posljedicu ima ugrožavanje kvalitete i dostupnosti pružanja zdravstvene skrbi građanima ili im čak može direktno ugroziti život, jer napadnuti liječnik primjerice u hitnoj službi nije u mogućnosti

pružiti adekvatnu liječničku pomoć, a tim i zdravstvenu zaštitu. European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions (Europska zaklada za poboljšanje uvjeta života i rada) provela je istraživanje koje je pokazalo da je u prosjeku 12 posto zaposlenih u zdravstvu u zemalja članica Europske unije iskusilo neki od oblika zlostavljanja. To zdravstvo stavlja na drugo mjesto, odmah nakon državne uprave i obrane. Porast nasilja može se objasniti općim padom moralnih i etičkih vrijednosti, degradacijom same liječničke profesije, padom nadzora, kontrole i podrške na radnom mjestu, porastom stresa, a najviše nepravodobnim reagiranjem na nasilje i slabom zaštitom liječnika i zdravstvenih djelatnika. U Hrvatskoj su, slično kao i u Sloveniji, liječnici i zdravstveno osoblje najčešće izloženi svađama, nepoštivanju, uvredama, psovanju, uznemiravanju i zastrašivanju. Hrvatska liječnička komora provela je istraživanje „Nasilje nad liječnicima“ i od 1.638 ispitanih liječnika, čak je 93 posto izjavilo kako je doživjelo neki oblik nasilja za vrijeme obavljanja liječničke djelatnosti. Nasilno ponašanje najčešće su doživjeli od pacijenata (76 posto) te njihovih obitelji i pratnje (74 posto). Svega 28 posto liječnika je to nasilje i prijavilo poslodavcu, a ostalih 72 posto nije to učinilo kako bi izbjegli daljnje neugodnosti. Velik broj ispitanika (62 posto) osjeća povremeni ili stalni strah od nasilnog ponašanja na radnom mjestu. Glede sigurnosti i fizičke zaštite u zdravstvenim ustanovama, 96 posto liječnika izjavilo je kako sustav sigurnosti nije na odgovarajućoj razini (bolje rečeno, u mnogim zdravstvenim ustanovama niti ne postoji). Svjetska medicinska asocijacija (WMA), u svom izvješću o nasilju u zdravstvenom sektoru 2012. godine, donijela je jasne smjernice i upute za učinkovitu borbu protiv nasilja i njegovu prevenciju. Zaključak je da odgovornost ne može biti samo na zdravstvenim ustanovama već za učinkovitu zaštitu zdravstvenog osoblja treba se pobrinuti i zdravstvena administracija, a najveća je odgovornost na nacionalnim vladama koje bi morale osigurati neometano provođenje zdravstvene zaštite, a to je moguće samo ako učinkovito zaštite sve u sustavu; od pacijenata do liječnika. Temeljem izvješća Agencije za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu, prijavljenih neželjenih događaja verbalnih, fizičkih i materijalnih u 2013. g., prema zdravstvenom osoblju bilo je 295 dok u 2015. godini zabilježeno čak 499 događaja. Zadnji slučajevi aktivnog nasilja nad liječnicima bio je fizički napad na liječnika u Općoj bolnici Zadar (nanošenje teških tjelesnih ozljeda-prijelom lubanje), te u Domu zdravlja Osijek (davljenje). S druge strane izmjenama i dopunama Kaznenog zakona iz 2015.g, proširena je u članku 87. definicija odgovorne osobe radi, kako se navodi u Vladinom prijedlogu, obuhvata istom, članova stalnih ili ad hoc tijela koja nemaju svojstvo prave osobe, dakle nije jasno i precizno naznačeno da se ista definicija sada odnosi i na liječnika i drugog zdravstvenog radnika. Zanimljivo je nadalje da je istim prijedlogom kod kaznenog dijela prisile iz članka 138. i prijetnje iz članka 139. prošireno pokretanje kaznenog postupka po službenoj dužnosti na situacije kada je djelo počinjeno prema odgovornoj osobi u obavljanju javne ovlasti, gdje je u službenom obrazloženju predmetnog prijedloga navedeno da se isto odnosi i na zdravstvenog radnika (kao odgovorne osobe u obavljanju javne ovlasti), što je uspoređujući tumačenja drugih zakonskih odredbi pravno dvojbeno i nedorečeno. Prije svega definicija odgovorne osobe koja obavlja javne ovlasti iz članaka 138. i 139. Kaznenog zakona (bez obzira na takva postojeća pojedina određenja iz sudske prakse), nije i ne može biti jasno primjenjivo na zdravstvenog radnika jer zdravstveni radnik u obavljanju zdravstvene djelatnosti ne obavlja poslove javnih ovlasti. Javne ovlasti daju pravo određenoj pravnoj osobi da, temeljem posebne pravne norme u okviru svoje djelatnosti na autoritativan način obavlja određene povjerene joj poslove državne uprave, pa je teško zamislivo da zdravstvena djelatnost, iako je javna služba, predstavlja u tom smislu poslove državne i administrativne uprave. Osim toga zdravstvena djelatnost obavlja se i izvan tijela javne vlasti, izvan ustanova, u trgovačkim društvima i po privatnoj praksi, pa i u skladu sa takvim činjeničnim utvrđenjem i standardima nije primjenjiva definicija odgovorne osobe u obavljanju javne ovlasti na liječnika i drugog zdravstvenog radnika.

PITANJA KOJE TREBA UREDITI ZAKONOM

Ključno pitanje koje treba urediti zakonom je pitanje sustavne izgradnje apsolutnog i cjelovitog standarda zaštite zdravlja kao temeljnog pravnog dobra te omogućavanja nesmetanog obavljanja zdravstvene djelatnosti u cilju provedbe zdravstvene zaštite prema svakom pojedincu i društvu. Zdravstveni radnik nesmetanim obavljanjem zdravstvene djelatnosti provodi mjere zdravstvene zaštite čime izravno štiti zdravlje pojedinca, odnosno pacijenta. Dakle cilj treba biti zaštititi zdravlje ljudi (kako je već prije zakonodavac utvrdio kod nesavjesnog postupanja zdravstvenog radnika), od nesavjesnog, protupravnog postupanja trećih osoba, koje se ogleda ovdje u onemogućavanju ili spreječavanju obavljanja zdravstvene djelatnosti liječniku i zdravstvenom radniku, silom, prisilom, prijetnjom ili napadom ili kakvim drugim zlom. Iz evidencija Agencije za akreditaciju i kvalitetu u zdravstvu, kao i evidencija i anketa Hrvatske liječničke komore, vidljivo je da postoji određeni izniman broj neželjenih događaja prema zdravstvenim radnicima, s tendencijom snažnog porasta istih, a što obuhvaća osim verbalnih sve više materijalnih neželjenih događaja, od koji najveći broj čine navedena kaznena djela, prijetnje, prisile i napada. Nažalost situacija u procesuiranju istih neželjenih događaja prema zdravstvenom radniku je nezadovoljavajuća i zabrinjavajuća, jer velika većina, odnosno gotovo sve neželjene situacije prema liječniku, odnosno zdravstvenom radniku završavaju ili odbacivanjem prijava ili odustankom od službenog progona takvih počinitelja, pa se zdravstveni radnici moraju samostalno štititi kao sve druge ostale privatne osobe podnošenjem privatnih tužbi. Pri tome se ovlaštena državna tijela nisu vodila činjenicom da takav zdravstveni radnik obavlja zdravstvenu djelatnost u cilju zaštite zdravlja kao posebnog šticećenog dobra, kao i potrebnom provedbom isključivo službenog progona protiv takvih počinitelja jer su počinitelji takvim radnjama i aktivnostima prema zdravstvenom radniku nedvojbeno izravno onemogućili ili sprječili provođenje zdravstvene djelatnosti i zdravstvene zaštite koju je liječnik i zdravstveni radnik bio dužan provoditi. Ovakvim predloženim novim rješenjima s druge strane omogućava se jasno i nedvojbeno utvrđenje obveze progona po službenoj dužnosti trećih osoba kao počinitelja kaznenih djela protiv zdravstvenog radnika u obavljanju zdravstvene djelatnosti. Tim se osim što se štiti pravno dobro pružanja i omogućavanja zdravstvene zaštite svakom pojedincu, štiti i zdravstvenog radnika od svih radnji i aktivnosti koje predstavljaju bilo kakvi oblik prisile, prijetnje ili napada, s ciljem obavljanja zdravstvene zaštite, te se pruža i omogućava svakom liječniku i zdravstvenom radniku da svoj posao obavlja na miran, dostojanstven, profesionalan i stručan način; pacijentu sigurnost, povjerenje i predanost; a svakom pojedincu i društvu jasan i izgrađen sustav sveobuhvatne zaštite zdravstvene zaštite i zdravlja kao pravnog dobra. Ujedno napominjemo da je prijedlog formulacije, cit: „doktor medicine, doktor dentalne medicine ili drugi zdravstveni radnik“, uvriježen i već spominjan naziv i sintagma u Kaznenom zakona, pa je i ovim prijedlozima postupano na predmetna način. Prijedlog nove zakonske odredbe, pod točkom a) Izvan gore navedenih jasnih tumačenja, ovim prijedlogom nove zakonske odredbe prisile prema zdravstvenom radniku postiže se dodatno da zakonodavac u zaštiti pravnog dobra "zdravlja" u Glavi XIX Kaznenog zakona predvidi i definira mogućnost i potrebu jasnog i izravnog utvrđenja kaznenog djela prisile prema zdravstvenom radniku, kojim se svakog trećeg, dakle bilo koju osobu ili pacijenta, kažnjava ako zdravstvenog radnika silom ili prijetnjom ili napadom, odnosno nekim zlom spriječi u obavljanju zdravstvene djelatnosti kao posebnog zaštićenog dobra. Naime ako je zakonodavac predvidio već postojećim kaznenim djelima mogućnost kažnjavanja liječnika i drugog zdravstvenog radnika za djela nesavjesnog liječenja, i dr. s ciljem zaštite zdravlja osoba i pacijenata, onda je potrebno na jednak način zaštititi tog istog pacijenta i njegovo zdravlje, te zdravlje svih drugih kao i pružanje zdravstvene zaštite pri tome, od svakog trećeg tko na bilo

kojim način onemogućiti ili spriječiti zdravstvenog radnika u obavljanju zdravstvene djelatnosti. Kako se prema zdravstvenom radniku temeljem gore navedenih analiza i podataka ostvaruju jako često bića kaznenih djela prisile, prijetnje i napada potrebno je jasno definirati iste kao oblike koje treba spriječiti, sankcionirati i kazniti kako bi se omogućila provedba zdravstvene djelatnosti i ostvarilo pravno dobro, zaštita zdravlja. Ujedno je u istom kao novi stavak predložen kvalifikatorni oblik kaznenog djela prisile prema liječniku i drugom zdravstvenom radniku ako je istim kaznenim učinima dulje vrijeme onemogućeno ili ugroženo obavljanje zdravstvene zaštite pri čemu se predviđa i teža kazna za počinitelja od 1 do 8 godina zatvora, za razliku od predhodno izloženog temeljnog oblika kaznenog djela gdje je predviđena kazna od 6 mjeseci do 5 godina. Smatramo da je potrebno teže sankcionirati počinitelja takvog kaznenog djela ako je prijetnjom, prisilom i napadom na zdravstvenog radnika objektivno onemogućeno duže vrijeme pružanje zdravstvene zaštite, a što je karakterizirano, ogleđa se i nesporno proizlazi iz činjenice postojanja različitih i visoko diferenciranih specifičnosti mnogobrojnih segmenata zdravstvene djelatnosti kao i zdravstvenih profesija koje tu djelatnost obavljaju i radnih mjesta u sustavu zdravstvene zaštite (primjerice od hitne i intenzivne medicine do ambulanti, stacionara i palijativne medicine), činjenicom da je takav zdravstveni radnik ili na bolovanju ili prinuđen odsustvovati s radnog mjesta ili je na bilo koji drugi način onemogućen u obavljanju svog posla, zbog posljedica takvog protupravnog djelovanja, kao i iz činjenice da za takvog zdravstvenog radnika odnosno njegovo mjesto i ulogu u pružanju zdravstvene zaštite često nije moguće naći zamjensko rješenje iz razloga što neka ustanova ima deficitarni i nedostatan broj istih stručnjaka. Zaključno smatramo da ovakav prijedlog odredbe u potpunosti zadovoljava i formu i sadržaj u zaštiti već postojećeg ustavnog zagwarantiranog pravog dobra "zdravlja i zdravstvene zaštite". Navedeni prijedlog je u ovakom obliku nužan jer se istim zaokružava cjelina možebitnih ugroza istog pravnog dobra, čime su osim zdravstvenih radnika konačno definirani i drugi kao počinitelji kaznenih djela protiv zdravlja. Nedvojbeno je da faktički svaka osoba može počinuti i da zaista određene osobe i pacijenti čine sve više obilježja kaznenih djela poglavito prisile, prijetnje i napada prema liječniku i zdravstvenom radniku te da tim onemogućavaju trenutno ili na dulje vrijeme zdravstvenog radnika u obavljanju djelatnosti a čime je kao krajnja posljedica ugroženo zdravlje pacijenta i trećeg, pa je bilo potrebno jasno predložiti ovakvu odredbu kojom bi na sveobuhvatna način jasno odredilo i upozorilo svakog da je dužan svojim postupcima i radnjama omogućiti liječniku i zdravstvenom radniku da nesmetano i profesionalno obavlja svoj rad, ili će u protivnom biti kažnjen. Prijedlog dopune postojećih zakonskih odredbi Kaznenog zakona, pod točkom b) Predmetni prijedlog je alternativa, odnosno predložen je ukoliko zakonopisac odnosno zakonodavac priloži objektivne i relevantne argumente zbog kojih nije moguće prihvatiti prethodno predloženi prijedlog nove zakonske norme. Dakle predložena je i ova alternacija ali samo kao krajnje rješenje formalne nemogućnosti provedbe i prihvaćanja prethodno navedenog prijedloga. Ovim prijedlogom, konkretno dopunom odredbi članaka 138. i 139. Kaznenog zakona (djela prisile i prijetnje) riječima "doktora medicine, doktora dentalne medicine ili drugog zdravstvenog radnika u obavljanju njihove djelatnosti" rješava se pitanje izriekom definiranja liječnika i drugog zdravstvenog radnika kao osoba protiv koje se čine kaznena djela prijetnje i prisile u obavljanju djelatnosti, obzirom na krajnju potrebu jasnog definiranja liječnika i drugog zdravstvenog radnika u obavljanju djelatnosti kao zaštićenog pravnog dobra, dakle s ciljem zaštite zdravlja kao temeljnog ustavnog zagwarantiranog dobra. Osim toga postiže se i rješava pitanje poduzimanja progona po službenoj dužnosti kad se kaznena djela prisile i prijetnje poduzimaju protiv liječnika i zdravstvenog radnika u obavljanju djelatnosti, te se konačno jasno isključuje dvojbeni element egzistiranja instituta privatnih tužbi zdravstvenih radnika u predmetnim situacijama. Nadalje jasno se rješava i već naglašeni dvojbeni stav i tumačenje koji još uvijek egzistira, da se zdravstveni radnik u obavljanju zdravstvene djelatnosti definira

kao odgovorna osoba u obavljanju javnih ovlasti. Obzirom da ne postoji jasno usklađen stav nadležnih tijela oko istog tumačenja, ovakvim pristupom izriječom navedenih zdravstvenih radnika u obavljanju njihove djelatnosti kao osoba protiv kojih se može počinuti kazneno djelo prijetnje i prisile iz članka 138. i 139. Kaznenog zakona, postiže se utvrđenje konkretnog stava zakonodavaca koje pravno dobra treba kroz predložene elemente štititi. Međutim valja jednako tako naglasiti te upozoriti da se prethodnim prijedlogom ne rješava do kraja pitanje napada na zdravstvenog radnika u obavljanju njegove djelatnosti, što ostaje ključni problem jer se predstavljena i ciljana zaštita u punom smislu riječi ne može ostvariti. Dakle ovakvim prijedlogom ostavlja se praktički represivnim državnim i pravosudnim tijelima na volju i postupanje hoće li se napad ili bilo kakvi oblik napada kvalificirati i kao biće kaznenog djela prijetnje ili prisile, a što u konačnici ostavlja mogućnost daljnjeg egzistiranja pravne nesigurnosti. Iz svih ovih izriječom navedenih razloga stav je predlagatelja, da zakonodavac moraju uvidjeti da je rješenje predmetnog pravnog problema apsolutno prisutno primjenom prijedloga nove zakonske norme kako je navednu u prijedlogu točke a), dok je relativno prisutno primjenom prijedloga navednim u točki b) koja se pak odnosi na dopunu postojeće zakonske norme, te predstavlja samo očito prijelazno rješenje.

POSLJEDICE KOJE ĆE SE DONOŠENJEM IZMJENA I DOPUNA ZAKONA POSTIĆI (odnosi se na obje alternative)

Predmetnim prijedlogom zakonskih izmjena postiže se u prvom redu da se pravno dobro „zdravlje i zaštita zdravlja“ u potpunosti zaštititi od svih potencijalnih počinitelja protupravnih djela i nezakonitih radnji. Dakle osim zdravstvenih radnika kao počinitelja kaznenih djela protiv zdravlja ljudi uvrstit će se i svaka druga osoba kao počinitelj u okolnostima poduzimanja utvrđenih nedopuštenih radnji. Osim toga zdravstvenim radnicima pružit će se zaštita nesmetanog, bez straha ili uznemiravanja, pružanja zdravstvene zaštite pacijentu i obavljanja shodno tome zdravstvene djelatnosti. Omogućit će se neometano adekvatno i blagovremeno, profesionalno i stručno pružanje zdravstvene zaštite prema svima trećima, a zdravstveni radnik pozicionirat će se kao osoba koja je zaštićena u obavljanju svoje djelatnosti od strane sustava i državnih tijela.

ODGOVOR MP:

Ovim prijedlogom predlažu se treće izmjene i dopune Kaznenog zakona, a razlog za predlaganje predmetnih izmjena i dopuna je prvenstveno usklađenje domaćeg zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije te nomotehničko i jezično usklađenje odredaba Zakona. Usklađenje domaćeg zakonodavstva potrebno je izvršiti na području zlouporabe tržišta kapitala kroz transponiranje i implementaciju Direktive 2014/57/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o kaznenopravnim sankcijama za zlouporabu tržišta kapitala. Navedeno je određeno kao mandatom radne skupine rješenjem ministra pravosuđa od 3. lipnja 2016. Slijedom iznesenog, predmetna primjedba je primljena na znanje te će se ista razmotriti u okviru redovnog zakonodavnog postupka.

ERSTE&STEIERMARKISCHE BANK d.d.

Direktivom 2014/57/EU o kaznenopravnim sankcijama za zlouporabu tržišta propisano je u čl. 3 st. 1., čl. 4. st. 1., i čl. 5. st. 1. da bi trgovanje na temelju povlaštenih informacija, nezakonito objavljivanje povlaštenih informacija i manipulacija tržištem trebalo predstavljati

kazneno djelo ukoliko se radi o namjernom počinjenju te ukoliko se radi o ozbiljnom slučaju. Smatramo da bi se odredbe Direktive 2014/57/EU o kaznenopravnim sankcijama za zlouporabu tržišta trebale reflektirati u Kaznenom zakonu kako bi se razgraničio slučaj namjere i nehaja te ozbiljan i manje ozbiljan slučaj. Posljedično, smatramo da bi se u slučaju nehaja ili manje ozbiljnog slučaja trebale propisati blaže kazne.

ODGOVOR MP

Prijedlog nije usvojen. Kazneni zakonom obuhvaćeni su slučajevi počinjenja predmetnih kaznenih djela s namjerom sukladno zahtjevima Direktive koja ne traži kažnjavanje za nehaj. Sukladno Općim odredbama Kaznenog zakona nahaj kao oblik krivnje potrebno je izrijekom propisati što u ovom slučaju nije potrebno učiniti.

Članak 259. Zlouporaba povlaštenih informacija

ERSTE&STEIERMARKISCHE BANK d.d.

Direktivom 2014/57/EU o kaznenopravnim sankcijama za zlouporabu tržišta u čl. 3. st. 7. propisano je „Korištenje preporuka ili poticanja iz stavka 6. predstavlja trgovanje na temelju povlaštenih informacija kada je osoba koja preporučuje ili potiče svjesna da se to temelji na povlaštenim informacijama.“

Sadašnji prijedlog Kaznenog zakona nije propisao navedenu distinkciju, već je propisano „preporučiti drugoj osobi ili je navede da stekne ili otpusti financijski instrument na koji se ta informacija odnosi ili da otkáže ili izmjeni nalog u vezi s financijskim instrumentom na koji se ta informacija odnosi.“ Smatramo da bi se trebalo izričito propisati da osoba koja preporučuje drugoj osobi da stekne ili otpusti fin. instrument ili otkáže ili izmijeni nalog mora biti svjesna da se to temelji na povlaštenim informacijama. Trenutnim stanjem kaznile bi se i osobe koje nisu svjesne da se radi o povlaštenoj informaciji.

ODGOVOR MP

Prijedlog nije usvojen. Naime, za ostvarenje bića kaznenog djela iz članka 259. važećeg Kaznenog zakona, kao i prijedloga novog kaznenog djela traži se postupanje s namjerom, a ista ne treba biti izrijekom propisana. S time u svezi skrećemo pozornost na članak 28. Općih odredbi Kaznenog zakona koji propisuje izravnu i neizravnu namjeru. Izravna namjera uz intelektualnu sastavnicu (svijest počinitelja kao obilježje kaznenog djela) obuhvaća i voljnu sastavnicu, odnosno počinitelj hoće ili siguran je u ostvarenje djela. U odnosu na neizravnu namjeru, počinitelj je svjestan da može ostvariti obilježje kaznenog djela i na to pristaje. Prijedlog kaznenog djela u potpunosti je usklađen s zahtjevima Direktive.

ERSTE&STEIERMARKISCHE BANK d.d.

Direktivom 2014/57/EU o kaznenopravnim sankcijama za zlouporabu tržišta u čl. 3. st. 3. propisano je „Ovaj članak primjenjuje se i na svaku osobu koja je do povlaštenih informacija došla pod okolnostima koje se razlikuju od onih iz prvog podstavka kada je ta osoba svjesna da je riječ o povlaštenim informacijama.“

Sadašnji prijedlog Kaznenog zakona nije propisao navedenu distinkciju, već je propisano „tko je do povlaštenih informacija došao neovisno od navedenih okolnosti“. Smatramo da bi se trebalo izričito propisati da osoba koja je došla do povlaštenih informacija, neovisno od

navedenih okolnosti, mora biti svjesna činjenice da se radi o povlaštenoj informaciji. Trenutnim stanjem kaznile bi se i osobe koje nisu svjesne da se radi o povlaštenoj informaciji.

ODGOVOR MP

Prijedlog nije usvojen. Naime, prijedlog članka 259. odnosi se na osobe taksativno navedene u članku 3. stavku 3. (a)(b)(c) Direktive, odnos na „primarne insidere“ kao osobe koje raspolažu povlaštenom informacijom na temelju svog položaja (npr. član uprave trgovačkog društva), ali i na sekundarne insajdere tj. one koje slučajno saznaju za povlaštenu informaciju za čiju odgovornost se također traži svijest kao subjektivni element počinjenja djela.

ERSTE&STEIERMARKISCHE BANK d.d.

Budući da je povjerljiva informacija širi pojam od povlaštene informacije, smatramo da bi se u čl. 2. st. 1. riječ „povjerljiva informacija“ trebala zamijeniti za riječju „povlaštena informacija“ u skladu sa Uredbom (EU) br. 596/2014 o zlouporabi tržišta te Direktivom 2014/57/EU o kaznenopravnim sankcijama za zlouporabu tržišta.

ODGOVOR MP

Prijedlog je usvojen.

Članak 260. Zlouporaba tržišta kapitala

ERSTE&STEIERMARKISCHE BANK d.d.

Direktivom 2014/57/EU o kaznenopravnim sankcijama za zlouporabu tržišta u čl. 5. st. 2. tč.

a) propisano je „ izvršavanje transakcije, davanje naloga za trgovanje ili bilo koji drugi postupak kojim se:

- i. daju neistiniti ili obmanjujući znakovi u pogledu ponude, potražnje ili cijene financijskog instrumenata ili povezanog promptnog ugovora za robu; ili
- ii. cijena jednog ili nekoliko financijskih instrumenata ili povezanog promptnog ugovora za robu održava na neuobičajenoj ili umjetnoj razini; osim ako su razlozi zbog kojih je osoba koja je izvršila transakciju ili dala nalog za trgovanje legitimni, a ta je transakcija ili nalog za trgovanje u skladu s prihvaćenom tržišnom praksom u dotičnom mjestu trgovanja;“

Sadašnji prijedlog Kaznenog zakona nije uzeo u obzir mogućnost iznimke koja propisuje da se transakcija ili nalog mogu izvršiti ukoliko su razlozi legitimni te ukoliko je transakcija ili nalog u skladu sa prihvaćenom tržišnom praksom te smatramo da bi se navedena iznimka trebala propisati.

ODGOVOR MP

Prijedlog nije usvoje. Predložene kazneno djelo je blanketno djelo te da u svom zakonskom opisu upućuju na propise o tržištu kapitala, a koji među ostalim u sebi sadrže i razloge isključenja protupravnosti radnji koja ispunjava obilježje bića predmetnih kaznenih djela.

Članak 314. Prisila prema službenoj osobi

Domagoj Sakač

Članak 314 glasi: Tko silom ili prijetnjom da će izravno uporabiti silu spriječi službenu osobu u obavljanju službene radnje koja je u okviru njezinih ovlasti ili je prisili na obavljanje

službene radnje u okviru ili izvan njezinih ovlasti, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina. Što postaje - "Tko silom ili prijetnjom ILI NA DRUGI NAČIN SPRJEČI osobu u obavljanju..." Smatram da je izraz „i na drugi način“ upotrijebljen u sklopu ovog članka previše općenito postavljen, te da može rezultirati širokim viđenjem toga što se smatra prisilom prema službenoj osobi (što je naslov članka), posebice s obzirom da je i definicija službene osobe iz članka 87., stavka 3. Kaznenog zakona isto tako široko postavljena: Službena osoba je državni dužnosnik ili službenik, dužnosnik ili službenik u jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave, nositelj pravosudne dužnosti, sudac porotnik, član Državnog sudbenog vijeća ili Državnoodvjetničkog vijeća, arbitar i javni bilježnik. Službenom osobom smatra se i osoba koja u Europskoj uniji, stranoj državi, međunarodnoj organizaciji koje je Republika Hrvatska član, međunarodnom sudu ili arbitraži čiju sudbenost Republika Hrvatska prihvaća, obavlja dužnosti povjerene osobama iz prethodne rečenice. Na ovaj način bi određene aktivnosti koje nemaju element direktne prisile u sebi, kao primjerice mirni prosvjedi, demonstracije i sl., mogli postati kaznena djela zapriječena kaznom od 6 mjeseci do 5 godina ako u svom toku na neki način spriječe neku službenu osobu da obavi svoju dužnost, što smatram da je prestroga kazna za učinjeno i da nije u skladu sa svrhom i ciljem članka. Predlažem da se dopuna ili ukloni, ili da se formulira na način koji je usmjereniji cilju i svrsi odredbe – primjerice „na drugi sličan način“, „na drugi siloviti način“, „na drugi način koji se može smatrati silovitim“ ili sličnim rješenjima.

ODGOVOR MP:

Primjedba je usvojena. Naime, stručni nositelj prijedloga propisa zauzeo je stav kako uvođenje zakonske analogije, inače kao jedine dopuštene u kaznenom pravu, u konkretnom slučaju, ne bi sasvim bilo bez opasnosti za pravnu sigurnost, slijedom čega je i odustao od uvođenja generalne klauzule „ili na drugi način“ u zakonski opis kaznenog djela iz članka 314. Kaznenog zakona. Uz navedeno, izraz na „drugi način“, kao modalitet ostvarenja kriminogene namjere nije u skladu s načelom određenosti pravne norme, posebice uzimajući u obzir intenciju stručnog nositelja prijedloga propisa o potrebi preciznosti i razumljivosti zakonskog opisa kaznenog djela, u cilju determiniranja ponašanja svih adresata na koje se predmetna odredba odnosi.